

__ . TOČKA DNEVNOG REDA

**Prijedlog odluke
o prihvaćanju Sporazuma gradonačelnika za
klimu i energiju**

Predlagač: Gradonačelnik.

Prilozi: Prijedlog odluke, obrazloženje.

Izvjestitelj: Ugo Toić, OTRA d.o.o.

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD CRES
GRADONAČELNIK

Klasa: 021-01/20-1/
Ur.broj: 2213/02-02-20-
Cres, 8. lipnja 2020.

Na temelju članka 47. Statuta Grada Cresa ("Službene novine Primorsko-goranske županije" br. 29/09, 14/13, 5/18, 25/18), Gradonačelnik Grada Cresa donosi sljedeći

ZAKLJUČAK

Utvrđuje se Prijedlog odluke o prihvaćanju Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju te se šalje Gradskom vijeću na odlučivanje. Za izvjestitelja je određen dr. sc. Ugo Toić, direktor društva OTRA d.o.o.

Gradonačelnik
Kristijan Jurjako, struč.spec.oec.

Dostaviti:

1. Gradsko vijeće, ovdje.
2. Pismohrana, ovdje.

Na temelju članka 15. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, („Narodne novine“ broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17 i 98/19) i članka 29. Statuta Grada Cresa („Službene novine Primorsko-goranske županije“, broj „29/09, 14/13, 5/18, 25/18), Gradsko vijeće Grada Cresa, na sjednici, održanoj dana _____ 2020. godine, donosi

ODLUKU
o prihvatanju Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju

Članak 1.

Prihvata se Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju, kojeg je inicirala Europska komisija u vezi sa smanjenjem emisija CO₂ (prema mogućnosti, drugih stakleničkih plinova) za najmanje 40% do 2030. godine i usvajanjem zajedničkog pristupa rješavanju ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe na njih, prema tekstu Sporazuma koji se nalazi u privitku ove Odluke i čini njezin sastavni dio.

Članak 2.

Prihvatanje i provođenje načela i obveza iz Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju, jedan je od važnih preduvjeta za povećanje energetske učinkovitosti i smanjenje emisija CO₂ te povećanje otpornosti prema klimatskim promjenama na administrativnom području Grada Cresa.

Članak 3.

Ovlašćuje se gradonačelnik Grada Cresa da potpiše Obrazac o pristupanju Grada Cresa Sporazumu gradonačelnika za klimu i energiju, koji se nalazi u privitku ove Odluke i čini njezin sastavni dio.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Službenim novinama Primorsko-goranske županije.

KLASA:
URBROJ:
Cres, _____ 2020. godine

GRADSKO VIJEĆE GRADA CRESA

PRESDJEDNIK
Marčelo Damijanjević

SPORAZUM GRADONAČELNIKA ZA KLIMU I ENERGIJU

Mi, gradonačelnici potpisnici Sporazuma, imamo zajedničku viziju održive budućnosti, bez obzira na veličinu naših gradova ili općina ili njihov geografski položaj. Ta zajednička vizija pokreće naša nastojanja za rješavanje međusobno povezanih izazova: ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe i dobivanja energije iz obnovljivih izvora. Zajedno smo spremni donijeti konkretne, dugoročne mjere kojima će se osigurati ekološki, društveno i gospodarski stabilno okruženje za sadašnje i buduće naraštaje. Imamo zajedničku odgovornost stvarati održivija, privlačnija, otpornija i energetska učinkovitija područja prikladnija za život.

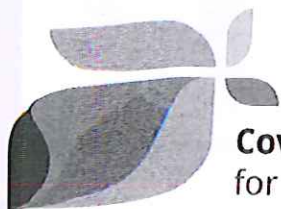
MI, GRADONAČELNICI, POTVRĐUJEMO SLJEDEĆE:

Klimatske promjene već se događaju i jedan su od najvećih izazova našeg vremena na svjetskoj razini. Potrebno je djelovati odmah i ostvariti suradnju lokalnih, regionalnih i nacionalnih tijela iz cijelog svijeta.

Lokalna tijela ključni su pokretači energetske tranzicije te se bore protiv klimatskih promjena na razini uprave najbližoj građanima. Lokalna tijela s tijelima na regionalnoj i nacionalnoj razini dijele odgovornost za borbu protiv klimatskih promjena te su spremna djelovati bez obzira na to hoće li ostale stranke ispuniti svoje obveze. Lokalna i regionalna tijela u svim socioekonomskim situacijama i geografskim lokacijama predvode borbu za smanjenje osjetljivosti njihovih područja na razne posljedice klimatskih promjena. Iako se već radi na smanjenju emisija, prilagodba je i dalje nužna i neophodna dopuna ublažavanju.

Ublažavanje i prilagodba klimatskih promjena mogu višestruko povoljno utjecati na okoliš, društvo i gospodarstvo. Kad se na tim problemima radi zajednički, stvaraju se nove prilike za promicanje održivog lokalnog razvoja. To uključuje izgradnju uključivih zajednica koje su otporne na klimatske promjene i u kojima se energija učinkovito koristi, poboljšanje kvalitete života, poticanje ulaganja i inovacija, rast gospodarstva na lokalnoj razini i otvaranje novih radnih mjesta te jačanje sudjelovanja i suradnje dionika.

Lokalnim rješenjima za probleme energetike i klimatskih promjena građanima se osigurava sigurna, održiva i konkurentna energija pristupačnih cijena te se tako pridonosi smanjenju energetske ovisnosti i zaštiti ugroženih potrošača.

MI, GRADONAČELNICI, IMAMO ZAJEDNIČKU VIZIJU ZA 2050. KOJA OBUHVAĆA:

- dekarbonizirana područja, čime se pridonosi da se prosječno globalno zatopljenje zadrži znatno ispod + 2°C u odnosu na predindustrijske temperature, u skladu s međunarodnim sporazumom o klimi donesenim na konferenciji COP 21 u Parizu u prosincu 2015.,
- otpornija područja, čime se priprema za neizbježne nepovoljne posljedice klimatskih promjena,
- univerzalni pristup sigurnim, održivim energetske uslugama pristupačnih cijena za svakoga, čime se povećavaju kvaliteta života i sigurnost opskrbe energijom.

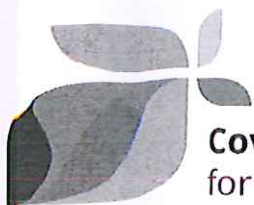
DA BI SE TA VIZIJA OSTVARILA, MI, GRADONAČELNICI, OBVEZUJEMO SE:

- smanjiti emisije CO₂ (i, prema mogućnosti, drugih stakleničkih plinova) na području naših gradova ili općina za **najmanje 40 % do 2030.** učinkovitijom upotrebom energije i većom upotrebom obnovljivih izvora energije,
- povećati svoju otpornost prilagođavanjem posljedicama klimatskih promjena,
- dijeliti svoju viziju, rezultate, iskustvo i znanje s drugim lokalnim i regionalnim tijelima unutar i izvan EU-a putem izravne suradnje i razmjene, posebno u kontekstu Globalnog sporazuma gradonačelnika.

Da bi se obveze koje su preuzela naša lokalna tijela provele u djelo, obvezujemo se pratiti postupni plan predstavljen u Prilogu I., uključujući razvoj Plana za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena te redovito praćenje napretka.

MI, GRADONAČELNICI, POTVRĐUJEMO DA JE ZA NAŠE OBVEZE POTREBNO SLJEDEĆE:

- snažno političko vodstvo,
- utvrđivanje ambicioznih dugoročnih ciljeva koji nadilaze političke mandate,
- usklađeno djelovanje i koordinacija ublažavanja i prilagođavanja aktiviranjem svih uključenih gradskih ili općinskih službi,
- međusektorski i cjelovit teritorijalni pristup,
- raspodjela odgovarajućih ljudskih, tehničkih i financijskih resursa,
- sudjelovanje svih relevantnih dionika na našim područjima,
- osnaživanje građana kao ključnih potrošača energije, kao proizvođača-potrošača i kao sudionika u energetske sustavu koji se prilagođava potražnji,

Covenant of Mayors for Climate & Energy

- hitno djelovanje, posebno putem neupitno korisnih, fleksibilnih mjera,
- provedba pametnih rješenja radi rješavanja tehničkih i društvenih izazova tijekom energetske tranzicije,
- redovne prilagodbe mjera u skladu s rezultatima praćenja i evaluacije,
- kombinirana horizontalna i vertikalna suradnja među lokalnim tijelima i s drugim razinama uprave.

MI, GRADONAČELNICI, POZDRAVLJAMO:

- inicijativu Europske komisije za okupljanje ublažavanja i prilagodbe – ključnih stupova borbe protiv klimatskih promjena – u jednu krovnu inicijativu i daljnje jačanje sinergija s drugim relevantnim politikama i inicijativama EU-a,
- potporu Europske komisije proširenju modela Sporazuma gradonačelnika na druge dijelove svijeta putem Globalnog sporazuma gradonačelnika,
- potporu Odbora regija kao institucijskog glasa lokalnih i regionalnih tijela u EU-u Sporazumu gradonačelnika i njegovim ciljevima,
- pomoć koju države članice, regije, pokrajine, gradovi mentori i ostale institucijske strukture pružaju lokalnim tijelima kako bi ispunila obveze ublažavanja i prilagodbe preuzete u okviru Sporazuma gradonačelnika.

MI, GRADONAČELNICI, POZIVAMO:

– OSTALA LOKALNA TIJELA:

- da se pridruže našoj zajednici iz Sporazuma gradonačelnika,
- na razmjenu znanja i uključivanje u aktivnosti izgradnje kapaciteta u okviru Sporazuma gradonačelnika,

– REGIONALNA/PODNACIONALNA TIJELA:

- da nam pruže strateško vodstvo, političku, tehničku i financijsku potporu tijekom razvoja, provedbe i praćenja naših akcijskih planova i povezanih mjera,

- da nam pomognu u razvoju suradnje i zajedničkih pristupa radi provedbe učinkovitijih i bolje integriranih mjera,

– **NACIONALNE VLADE:**

- da preuzmu svoju odgovornost u borbi protiv klimatskih promjena i pruže odgovarajuću političku, tehničku i financijsku pomoć za pripremu i provedbu naših lokalnih strategija ublažavanja i prilagodbe,
- da nas uključe u pripreme i provedbu nacionalnih strategija ublažavanja i prilagodbe,
- da osiguraju odgovarajući pristup mehanizmima financiranja za potporu lokalnim mjerama u području klime i energetike,
- da prepoznaju utjecaj naših lokalnih nastojanja, uzmu u obzir naše potrebe te uključe naše stavove u europske i međunarodne klimatske procese,

– **EUROPSKE INSTITUCIJE:**

- da usklade političke okvire koji podupiru provedbu lokalnih strategija u području klime i energetike te suradnju među gradovima,
- da nam pruže odgovarajuću operativnu i tehničku pomoć te pomoć pri promicanju,
- da i dalje uključuju Sporazum gradonačelnika u relevantne politike, programe podrške i aktivnosti Europske unije te da nas uključuju i u fazama pripreme i provedbe,
- da i dalje stvaraju prilike za financiranje provedbe naših obveza te pružaju posebne instrumente za pomoć u razvoju projekata koji bi nam pomagali u razvoju projekata ulaganja, raspisivanju javnih natječaja za te projekte i njihovom pokretanju,
- da prepoznaju našu ulogu u nastojanja u ublažavanju i prilagodbi te da izvješćuju međunarodnu zajednicu o našim postignućima,

– **OSTALE DIONIKE¹:**

- ▀ da aktiviraju i dijele stručno i praktično znanje, tehnologiju i financijska sredstva kojima se nadopunjuju i osnažuju naša lokalna nastojanja, povećava izgradnja kapaciteta, potiču inovacije i povećavaju ulaganja,
- ▀ da postanu aktivni sudionici energetske tranzicije i da nam pruže potporu uključivanjem u aktivnosti zajednice.

¹

Npr. privatni sektor, financijske institucije, civilno društvo, znanstvenu i akademsku zajednicu

PRIOLOG I.

POSTUPAN PROCES I VODEĆA NAČELA SPORAZUMA GRADONAČELNIKA

ZA JEDNIČKI PLAN ZA ZAJEDNIČKU VIZIJU:

Da bi postigli svoje ciljeve ublažavanja i prilagodbe, potpisnici Sporazuma gradonačelnika obvezuju se poduzeti niz koraka:

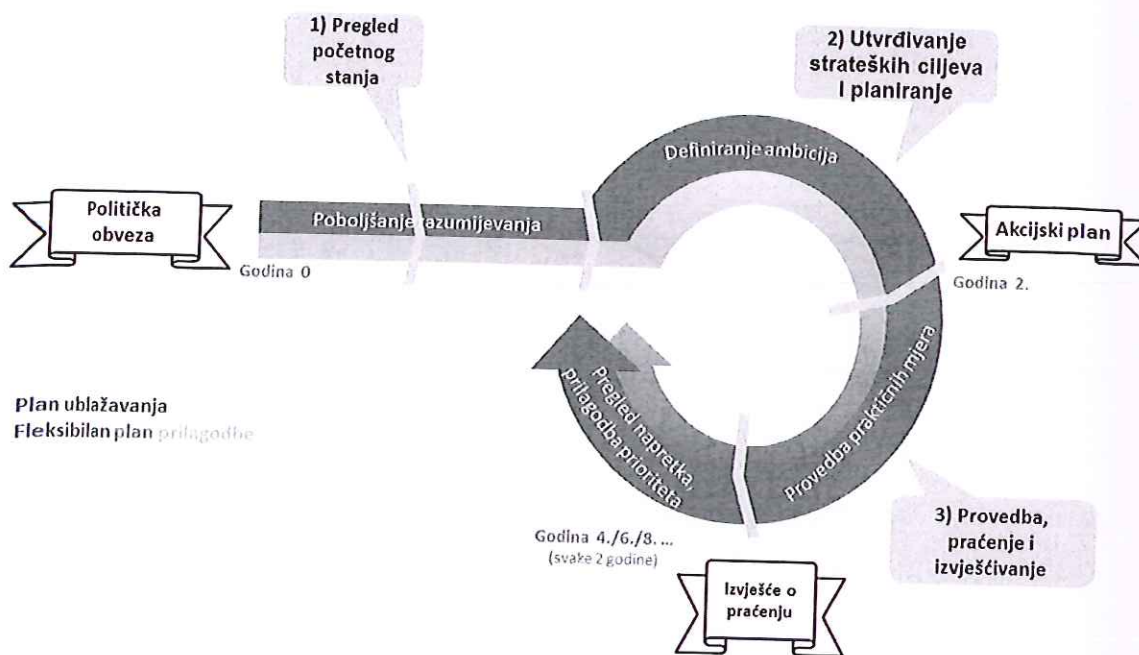
KORACI / STUPOVI	UBLAŽAVANJE	PRILAGODBA
1) Pokretanje i pregled početnog stanja	Priprema Inventara početnih emisija	Priprema Procjene rizika od klimatskih promjena i osjetljivosti
2) Utvrđivanje strateških ciljeva i planiranje	Podnošenje Akcijskog plana za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena (SECAP) i uključivanje razmatranja ublažavanja i prilagodbe* u relevantne politike, strategije i planove_	<u>u roku od dvije godine nakon donošenja odluke gradskog ili općinskog vijeća</u>
3) Provedba, praćenje i izvješćivanje	Izvješće o napretku <u>svake dvije godine nakon podnošenja SECAP-a na platformi inicijative</u>	

* Strategija prilagodbe trebala bi biti dio SECAP-a i/ili bi je trebalo razviti i uključiti u jedan ili više posebnih dokumenata. Potpisnici mogu sami odabrati format – vidjeti odlomak „Plan prilagodbe” u nastavku.

U prvoj i drugoj godini treba uspostaviti temelje plana s naglaskom na procjenu situacije (glavni izvori emisija i mogućnosti njihova smanjenja, glavni klimatski rizici i osjetljivost te trenutačni i budući izazovi povezani s njima), utvrđivanje prioriteta i prvih uspjeha ublažavanja i prilagodbe, povećanje sudjelovanja zajednice te aktiviranje dovoljnih sredstava i kapaciteta za provedbu potrebnih mjera. U sljedećim će godinama nastojanja biti usmjerena na poboljšanje i intenziviranje pokrenutih mjera i projekata radi ubrzanja promjene.

FLEKSIBILNI PLANOVI, PRILAGODLJIVI LOKALNOJ SITUACIJI:

Sporazumom gradonačelnika uspostavljen je okvir za djelovanje, koji lokalnim tijelima pomaže u ostvarivanju njihovih ambicija ublažavanja i prilagodbe, a istovremeno se u obzir uzima raznolikost na terenu. Gradovima ili općinama potpisnicima daje se fleksibilnost da sami odaberu najbolji način za provedbu svojih lokalnih mjera. Iako se prioriteti razlikuju, lokalna se tijela pozivaju da mjere provode na integriran i cjelovit način.

– Plan ublažavanja

Plan ublažavanja potpisnicima omogućuje određen stupanj fleksibilnosti, posebno u pogledu inventara emisija (npr. početna godina, ključni sektori s kojima treba raditi, čimbenici emisija upotrijebljeni za izračun, jedinica emisija upotrijebljena u izvješću² itd.).

– Plan prilagodbe

Plan prilagodbe dovoljno je fleksibilan za integriranje novih znanja i spoznaja te promjenjivih uvjeta i kapaciteta potpisnika. Procjena rizika od klimatskih promjena i osjetljivosti mora se provesti u dogovorenom roku od dvije godine. Na temelju rezultata te procjene utvrdit će se kako povećati otpornost određenog područja. Strategija prilagodbe, koja bi se trebala uključiti u Akcijski plan za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena i/ili u ostale relevantne dokumente o planiranju, može se s vremenom poboljšati i prilagoditi. Prvo bi se mogle razmotriti neupitno korisne mjere, koje bi se s godinama mogle nadopuniti drugim mjerama (npr. nakon preispitivanja situacije svake dvije godine, tijekom revizije akcijskog plana), čime će se omogućiti pravodobna prilagodba uz manje troškove.

²

Potpisnici za izvješćivanje o emisijama mogu upotrijebiti CO₂ (ugljikov dioksid) ili ekvivalent CO₂. Potonje im omogućuje da u obzir uzmu emisije drugih stakleničkih plinova, posebno CH₄ (metana) i N₂O (dušikova oksida).

POUZDAN I PARENTAN POKRET:

- **Čvrsta potpora:** preuzete obveze, Akcijski plan za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena te ostali relevantni dokumenti o planiranju ratificirat će se odlukom odlukom gradskog ili općinskog vijeća. Tako se omogućuje dugoročna čvrsta podrška.
- **dosljedan, transparentan i usklađen okvir prikupljanja podataka i izvješćivanja:** na temelju iskustva gradova, općina, regija i mreža gradova, metodologija Sporazuma gradonačelnika oslanja se na dobru tehničku i pravnu osnovu razvijenu zajedno s Europskom komisijom. Razvijena su standardna metodološka načela i obrasci za izvješćivanje, čime se potpisnicima omogućuje da prate svoj napredak te o njemu izvješćuju i javno ga objavljuju na strukturiran i sustavan način. Doneseni Akcijski plan za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena javno je dostupan na internetskom profilu potpisnika na internetnim stranicama Sporazuma gradonačelnika. Tako se osigurava transparentnost, odgovornost i usporedivost njihovih lokalnih mjera u području klimatskih promjena.
- **Priznanje i visoka razina vidljivosti poduzetih mjera:** pojedinačni i kolektivni rezultati koji su dostavljeni putem obrazaca za izvješćivanje javno su dostupni na internetnim stranicama Sporazuma gradonačelnika kako bi se potaknule i olakšale razne i samostalno ocjenjivanje. Podaci iz izvješća na temelju Sporazuma gradonačelnika omogućuju potpisnicima da prikažu širok utjecaj svojih mjera na terenu. Tim podacima prikupljenima putem okvira za izvješćivanje iz Sporazuma gradonačelnika nacionalni, europski i međunarodni tvorci politika dobivaju nužne povratne informacije o lokalnim mjerama.
- **Evaluacija podataka koje dostavljaju potpisnici:** tom kontrolom kvalitete osiguravaju se vjerodostojnost i pouzdanost cijele inicijative Sporazuma gradonačelnika.
- **Isključivanje u slučaju nesukladnosti:** Potpisnici prihvaćaju da ih se isključi iz inicijative – uz prethodnu pismenu obavijest Ureda Sporazuma gradonačelnika – ako u dogovorenom roku ne dostave prethodno navedene dokumente (tj. Akcijski plan za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena te izvješća o praćenju). Tim se postupkom osigurava transparentnost, čvrstoća i pravednost u odnosu na druge potpisnike, koji izvršavaju svoje obveze.

PRILOG II. OSNOVE I KONTEKST

Potpisnici Sporazuma gradonačelnika obvezuju se na sudjelovanje u tom pokretu u cijelosti upoznati sa sljedećim stavkama:

- Međuvladin odbor za klimatske promjene (IPCC) u svojem je Petom izvješću o procjeni ponovno potvrdio da su klimatske promjene stvarnost te da aktivnosti ljudi i dalje utječu na klimu na Zemlji,
- u skladu s rezultatima IPCC-a, pristupi ublažavanja i prilagodbe međusobno se nadopunjuju kako bi se smanjili rizici od utjecaja klimatskih promjena u različitim vremenskim razdobljima,
- nacionalne su se vlade u skladu s Okvirnom konvencijom Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC) usuglasile o zajedničkom cilju zadržavanja prosječnog globalnog zatopljenja znatno ispod + 2°C u odnosu na predindustrijske temperature,
- nacionalne su se vlade u kontekstu konferencije Ujedinjenih naroda Rio+20 dogovorile o skupu Ciljeva održivog razvoja, od kojih se sedmim od međunarodne zajednice zahtijeva da *svima osigura pristup pouzdanoj, održivoj i modernoj energiji pristupačnih cijena*, jedanaestim se zahtijeva da *gradovi i naselja postanu uključivi, sigurni, otporni i održivi*, a trinaestim da se *poduzmu hitne mjere za borbu protiv klimatskih promjena i njihovih posljedica*,
- inicijativa Održiva energija za sve, koju je 2011. pokrenuo glavni tajnik UN-a, usmjerena je na postizanje triju međusobno povezanih ciljeva do 2030.: *osiguravanje univerzalnog pristupa modernim energetske uslugama, udvostručavanje svjetske stope energetske učinkovitosti i udvostručavanje udjela energije iz obnovljivih izvora u svjetskoj kombinaciji izvora energije*,
- Europska komisija (EK) 2008. pokrenula je Sporazum gradonačelnika, a 2014. kao glavnu mjeru Strategije EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama (EK, 2013.) inicijativu „Mayors Adapt” kako bi se uključila lokalna tijela te kako bi im se pružila potpora pri provedbi mjera za ublažavanje klimatskih promjena i prilagođavanje njima,
- Sporazum gradonačelnika od samog se početka smatra ključnim instrumentom EU-a, posebno prepoznatim u strategiji Energetske unije (EK, 2015.) i u Europskoj strategiji energetske sigurnosti (EK, 2014.), te mu je svrha ubrzanje energetske tranzicije i povećanje sigurnosti opskrbe energijom,

- EU je u listopadu 2014. donio okvir klimatske i energetske politike do 2030., kojim su uspostavljeni novi klimatski i energetske ciljevi: smanjenje domaćih emisija stakleničkih plinova za najmanje 40 %, osiguravanje da najmanje 27 % energije potrošene u EU-u bude iz obnovljivih izvora te da se uštedi najmanje 27 % energije,
- Europska komisija 2011. donijela je „Plan za prijelaz na konkurentno niskougljično gospodarstvo do 2050.”, čiji je cilj smanjenje emisija stakleničkih plinova u EU-u za 80 – 95 % do 2050. u odnosu na 1990. Tu su inicijativu pozdravili i Europski parlament i Vijeće Europske unije,
- Odbor regija EU-a naglašava svoju snažniju obvezu daljnjeg podupiranja Sporazuma gradonačelnika, npr. putem posebne platforme unutar Odbora regija i drugih alata, kako je navedeno u njegovu Mišljenju o budućnosti Sporazuma (ENVE-VI-006).

PRILOG III.

POJMOVNIK

- **Prilagodba:** mjere poduzete radi predviđanja nepovoljnih učinaka klimatskih promjena, sprečavanja ili umanjivanja šteta koje one mogu uzrokovati ili iskorištavanja mogućnosti koje se mogu pojaviti.
- **Klimatske promjene:** svaka promjena klime tijekom vremena, bilo zbog prirodne varijabilnosti ili kao posljedica ljudskog djelovanja.
- **Inventar emisija:** kvantifikacija količine stakleničkih plinova (CO₂ ili ekvivalent CO₂) ispuštenih kao posljedica potrošnje energije na području nekog od potpisnika Sporazuma gradonačelnika tijekom određene godine. Omogućava utvrđivanje glavnih izvora emisija i mogućnost njihova smanjenja.
- **Ublažavanje:** mjere poduzete za smanjenje koncentracija stakleničkih plinova ispuštenih u atmosferu.
- **Izvešće o praćenju:** dokument koji potpisnici Sporazuma gradonačelnika dostavljaju svake dvije godine nakon podnošenja svojeg SECAP-a i u kojem se navode privremeni rezultati provedbe SECAP-a. Tim se izvješćem želi pratiti postizanje predviđenih ciljeva.
- **Neupitno korisne mogućnosti (prilagodba):** aktivnosti čije su gospodarske i ekološke koristi odmah vidljive i čija je korist neupitna u svim izglednim klimatskim predviđanjima.
- **Proizvođači-potrošači:** proaktivni potrošači, potrošači koji osim potrošnje energije preuzimaju odgovornost i za njezinu proizvodnju.
- **Otpornost:** sposobnost društvenog ili ekološkog sustava da apsorbira poremećaje i istovremeno zadrži iste osnovne načine funkcioniranja te sposobnost prilagodbe na stres i (klimatske) promjene.
- **Procjena rizika i osjetljivosti:** analiza kojom se utvrđuju vrsta i raspon rizika analizom mogućih opasnosti i procjenom osjetljivosti koja bi mogla predstavljati prijetnju ili nanijeti štetu ljudima, imovini, izvorima prihoda i okolišu o kojima ovise; omogućuje utvrđivanje područja najveće zabrinutosti i stoga pruža informacije za donošenje odluka. U procjenu bi se mogli uključiti rizici povezani s poplavama, ekstremnim temperaturama i toplinskim valovima, sušama i nestašicom vode, olujama i ostalim ekstremnim vremenskim uvjetima, većim brojem šumskih požara, podizanjem razine mora i erozijom obale (ako je primjenjivo).
- **Rizik:** vjerojatnost štetnih posljedica ili gubitaka u socijalnom, gospodarskom i ekološkom smislu (npr. životi, zdravstveni status, izvori prihoda, imovina i usluge) do kojih bi moglo doći u određenoj zajednici ili društvu pogođenom nepovoljnim uvjetima u određenom budućem vremenskom razdoblju.
- **Akcijski plan za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena (SECAP):** ključni dokument u kojem potpisnik Sporazuma gradonačelnika navodi kako namjerava ispuniti

Covenant of Mayors for Climate & Energy

svoje obveze. U njemu su definirane mjere ublažavanja i prilagodbe koje će se provesti radi postizanja ciljeva, zajedno s vremenskim okvirima i dodijeljenim odgovornostima.

- **Osjetljivost:** stupanj u kojem je određeni sustav podložan nepovoljnim učincima klimatskih promjena s kojima se ne može nositi, uključujući varijabilnost klime i ekstremne uvjete (suprotno od otpornosti).

Obrazloženje

Europska komisija je u listopadu 2014. godine donijela Okvir klimatske i energetske politike za 2030. kojim su uspostavljeni novi klimatski i energetske ciljevi: smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 40 %, osiguravanje da najmanje 27 % potrošene energije bude iz obnovljivih izvora te da se uštedi najmanje 27 % energije.

Ini pod nazivom Sporazum gradonačelnika (Covenant of Mayors) pokrenuta je s ciljem uključivanja i pružanja podrške gradonačelnicima u postizanje klimatskih i energetskih ciljeva. Sporazum gradonačelnika u vezi je s EU klimatskim i energetskim tzv. Planom 20-20-20 do 2020., a budući da je usvojen Okvir klimatske i energetske politike do 2030. godine, Europska komisija je u listopadu 2015. godine potpisala Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju, koji nadilazi postavljene ciljeve iz Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju podržavaju zajednički za 2050. godinu: ubrzanje dekarbonizacije njihovih teritorija, osnaživanje kapaciteta za prilagodbu negativnoj utjecaj klimatskih promjena te omogućavanje građanima sigurnoj, održivoj i dostupnoj energiji.

Potpisnici Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju obvezuju se na smanjenje njihovih emisija CO₂ (i eventualno drugih stakleničkih plinova) za najmanje 40 %, postizanje otpornosti na klimatske promjene uslijed primjene principa prilagodbe klimatskim promjenama te osiguravanje prilagodbe održivoj i dostupnoj energiji do 2030. godine.

Kako bivoj politički angažman prenijeli iz teorije u praktične mjere i potpisnici Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju obvezuju se na izradu i usvajanje Akcijskog plana energetski i klimatski održivog razvitka (SECAP) s navedenim ciljevima koje planiraju poduzeti te izradu periodičkih izvješća o njegovoj provedbi. Sporazum je dostavljen Uredu Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju unutar razdoblja od dvije godine od pristupanja Sporazumu, a periodička izvješća najmanje svake dvije godine dostave SECAP-a.

SECAP predstavlja ključni dokument gradske razine koji na bazi prikupljenih podataka zatečeno stanju identificira te daje precizne i jasne odrednice za provedbu projekata energetskih i klimatskih promjena. SECAP se fokusira na dugoročne utjecaje klimatskih promjena na lokalne zajednice, uzima u obzir energetske učinkovitosti te daje mjerljive ciljeve i rezultate vezane uz smanjenje potrošnje energije i emisija CO₂. Glavni cilj SECAP-a jest predložiti mjere rezultiraju smanjenjem emisije CO₂ za najmanje 40 % do 2030. godine, povećanje otpornosti prema klimatskim promjenama.

SECAP treba sadržavati:

- Referentni inventar emisija za praćenje aktivnosti ublažavanja utjecaja klimatskih promjena
- Mjere ublažavanja učinaka klimatskih promjena (eng. Mitigation) do 2030. godine
- Analizu rizika i procjene ranjivosti pojedinih sektora na utjecaje klimatskih promjena.
- Mjere prilagodbe klimatskim promjenama (eng. Adaptation)

SECAP-a Grada Cresa izraditi će se u suradnji s Energetskim institutom Hrvoje Petrica u sklopu projekta RESPONSE, a koji se provodi u okviru programa Interreg međugradne suradnje Italija – Hrvatska. U sklopu projekta razvit će se alati za pripremu i provedbu adaptacijskih mjera klimatskim promjenama. Projekt je posebno usredotočen na uključivanje ključnih dionika i pružanje tehničke podrške jedinicama lokalne samouprave u planiranju adaptacijskih mjera.

Potpisnici Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju imaju više razloga za pridruživanje pokretu, koji uključuju:

- Bolju suradnju i podršku tijela državne te lokalne i regionalne vlasti
- Visoku prepoznatljivost na međunarodnoj razini i vidljivost aktivnosti koje tijela lokalne vlasti provode vezano za klimu i energiju
- Priliku za doprinos oblikovanju klimatske i energetske politike EU-a
- Vjerodostojan angažman kroz analizu i praćenje napretka
- Bolje mogućnosti financiranja lokalnih projekata vezanih za klimu i energiju
- Inovativne načine umrežavanja, razmjene iskustava i izgradnje kapaciteta kroz redovita događanja, partnerske programe, internetske seminare ili rasprave
- Praktičnu podršku (helpdesk), materijale s uputama i alate
- Brzi pristup „know-how-u izvrsnosti” i inovativne studije slučaja
- Mogućnost samo-ocjenjivanja i razmjene među kolegama korištenjem predložka za zajedničko praćenje i izvješćivanje
- Fleksibilan referentni okvir za akciju, prilagodljiv lokalnim potrebama

Kako bi Grad Cres pristupio Sporazumu gradonačelnika za klimu i energiju potrebno je da Gradsko vijeće Grada Cresa donese Odluku o pristupanju Grada Cresa Sporazumu gradonačelnika za klimu i energiju, a s ciljem provedbe mjera povećanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije odnosno održivog razvoja Grada Cresa te očuvanja klime i srođenja klimatskih promjena na najmanju moguću mjeru, što će u konačnici rezultirati boljom kvalitetom života njegovih građana, ali i uvrštenjem Grada Cresa među gradove koji brinu o svom okolišu i doprinosi globalnoj borbi protiv klimatskih promjena.

Nakon prihvaćanja Odluke o pristupanju Grada Cresa Sporazumu gradonačelnika za klimu i energiju od strane Gradskog vijeća Grada Cresa, gradonačelnik Grada Cresa potpisat će Obrazac o pristupanju Sporazumu gradonačelnika za klimu i energiju.

Više informacija o Sporazumu gradonačelnika za klimu i energiju može se pronaći na mrežnoj stranici Sporazuma: <https://www.sporazumgradonacelnika.eu/hr/>.

Tekst Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju te Obrazac o pristupanju Sporazumu gradonačelnika za klimu i energiju se nalaze u prilogu.

Slijedom navedenog, dostavlja se prijedlog Odluke o prihvaćanju Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju na razmatranje i odlučivanje.

GRADONAČELNIK
Kristijan Jurjako